

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

28 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în următoarea componența:
președinte
judecători

Diaconu Iurie
Catan Liliana
Guzun Ion
Craiu Nicolae
Mardari Dumitru

judecând, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de avocata Tampei Tatiana în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe

SÎRGHI Alexandru XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX, anterior condamnat prin:

- sentința Judecătoriei Orhei din 29.09.2016, în baza art. 190 alin. (5) CP, modificată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04.05.2017, în baza art. 190 alin. (4) CP – la 7 ani 2 luni închisoare, cu privarea de a ocupa funcții pe un termen de 3 ani;

- sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 19.12.2016, în baza art. 191 alin. (5) CP – 10 ani închisoare.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 20.11.2015 – 12.02.2018;

Instanța de apel: 19.03.2018 – 17.09.2019;

Instanța de recurs: 26.11.2019 – 28.01.2020.

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 12 februarie 2018, Sîrghi Al. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal la 2 (doi) ani și 3 (trei) luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita activități legate de

gestionarea bunurilor pe un termen de 3 (trei) ani;

- art. 190 alin. (4) Cod penal la 7 (șapte) ani și 3 (trei) luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita activități legate de gestionarea bunurilor pe un termen de 3 (trei) ani.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate lui Sîrghi Al. i-a fost aplicată pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 7 (șapte) ani și 8 (opt) luni, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita activități legate de gestionarea bunurilor pe un termen de 4 (patru) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 84 alin. (4) Cod penal, la pedeapsa stabilită prin prezenta sentință, inculpatului i-a fost adăugată parțial pedeapsa neexecutată aplicată prin sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 19.12.2016, sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani și prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04.05.2017 de 4 ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții pe 1 an, definitiv fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 18 (optsprezece) ani și 8 (opt) luni, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita activități legate de gestionarea bunurilor pe un termen de 5 (cinci) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Acțiunile civile au fost admise integral, încasând de la Sîrghi Al. în beneficiul SRL „Băcanprod-Com” suma de 50822 (cincizeci mii opt sute douăzeci și doi) lei și în beneficiul SRL „Vetuga Zemif” suma de 96450 (nouăzeci și șase mii patru sute cincizeci) lei.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a reținut următoarea bază factologică:

„Sîrghi Al., exercitând în temeiul ordinului nr. 01 din 30.09.2010 funcția de director executiv al SRL „Băcanprod-Com”, IDNO XXXXX, cu sediul în XXXXX, obținând încrederea lui Ghergheleđi P., administratorul și fondatorul întreprinderii, fiindu-i încredințate rechizitele întreprinderii pentru organizarea și conducerea activității comerciale a acesteia, folosind situația de serviciu, urmărind scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, pe parcursul anului 2011 a furnizat din numele întreprinderii marfă către alți agenți economici, fiind remunerat cu bani cash, care n-au fost reflectați în evidența contabilă a întreprinderii, fiind însușiți de către el, precum și a procurat bunuri de care întreprinderea nu avea nevoie, nerefectându-le în evidența contabilă și însușindu-le, în următoarele circumstanțe:

Astfel, Sîrghi A. a furnizat ÎI „Moldovanu Carolina” fulgi de cereale în baza facturilor fără număr din 28.03.2011, în sumă de 16400 lei, din 16.05.2011 în sumă de 4800 lei, din 01.08.2011 în sumă de 6500 lei, din 11.08.2011 în sumă de 3705 lei, din 26.08.2011 în sumă de 1140 lei, din 09.09.2011 în sumă de 3363 lei, din 15.09.2011 în sumă de 1518 lei, din 26.09.2011 în sumă de 2139 lei, din 14.10.2011 în sumă de 2070 lei, din 17.11.2011 în sumă de 2484 lei, iar mijloacele financiare le-a însușit.

Tot el, în baza facturii fiscale nr. XXXXX din 09.03.2011 a procurat din numele SRL „Băcanprod-Com” de la SRL „Vladalina” produse alimentare și țigări în sumă de 6703 lei, iar bunurile procurate le-a însușit.

Urmare a acțiunilor ilegale ale lui Sîrghi A. de la SRL „Băcanprod-Com” au fost însușite mijloace financiare și bunuri materiale în sumă de 50822 lei, fiind cauzate părții vătămate Ghergheledji P. daune în proporții considerabile.

Tot, Sîrghi Al., la 27.01.2012 activând neoficial în calitate de șef de producere la SRL „Vetuga Zemif”, aflându-se în incinta sediului ÎI „Moldovanu Carolina” amplasat pe str. Petricani 21/3, mun. Chișinău, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune sub pretextul, procurării cerealelor a semnat și aplicat pe facturile fiscale cu seria nr. XXXXX și nr. XXXXX, ștampila companiei SRL „Vetuga Zemif”, în baza cărora a obținut de la ÎI „Moldovanu Carolina”, 3 tone de crupe de arpacaș în sumă de 14450 lei și 20 tone de orz în sumă de 80000 lei. Marfa care nu a fost livrată către SRL „Vetuga Zemif”, dar a fost însușită de către Sîrghi Al. Astfel, cauzând părții vătămate SRL „Vetuga Zemif” reprezentat de către cet. Ghelici A. o daună materială în proporții mari, în sumă totală de 96450 lei.”

Pe baza stării de fapt expuse supra, instanța a reținut că acțiunile lui Sîrghi Al. se încadrează juridic în baza art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, după semnele calificative - „delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporții considerabile” și de art. 190 alin. (4) Cod penal, după semnele calificative – „escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altor persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții mari”.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către avocatul Maliga L. în interesele inculpatului Sîrghi Al., prin care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința inculpatului, din motiv că vina lui nu a fost dovedită.

În motivarea apelului, partea apărării a invocat că instanța de judecată a apreciat în mod greșit probele acumulate în cadrul anchetei preliminare și în cadrul cercetării judecătorești nu a luat în considerație faptul că învinuirea adusă este una neîntemeiată și abuzivă, lipsită de careva teme juridic, iar infracțiunile imputabile lui Sîrghi Al., nu au fost săvârșite de acesta.

Astfel, pe episodul delapidării SRL ”Băcanprod-Com”, relevând declarațiile inculpatului, a reprezentantului părții vătămate, Ghergheledji P. și a martorilor Moldovanu V., Soltan V., partea apărării a susținut că probele prezentate de partea vătămată și acuzare sunt declarative, or Ghergheledji P. este rudă cu Sîrghi Al. și în scop de răfuială a depus mai multe plângeri la Procuratura Generală pe numele ultimului. Sîrghi A. a relatat că marfa (ceai, cafea, țigări ș.a.) pe care o lua de la întreprinderile sus enumerate o lua la indicațiile lui Ghergheledji P. și le ducea la piața „Delfin” din cartierul Buiucani, mun. Chișinău unde ultimul avea loc/butic de vânzare și acolo vânzătoare era soția lui Ghergheledji P., fiindu-i refuzată apărării în cerința de a o invita în ședința de judecată. De asemenea, partea apărării a indicat că, în instanța de judecată Ghergheledji P. a făcut trimitere la ordinul prin care Sîrghi Al. a fost angajat la întreprindere neavând dreptul la semnătură și la întocmirea a careva acte.

Avocatul a susținut că toate cererile depuse de către partea apărării privind

interogarea martorilor și prezentarea probelor în instanță au fost ignorate de aceasta, invocând în acest sens îngrădirea dreptului la apărare.

Pe episodul de escrocherie cu SRL „Vetuga Zemif”, partea apărării, relevând declarațiile reprezentantului părții vătămate Pînzari R., a martorilor Chelici F., Moldovanu V., inclusiv și restul probelor puse la baza sentinței de condamnare, a invocat că declarațiile acestora urmează a fi apreciate critic, învinuirea adusă lui Sîrghi Al. este abuzivă, neîntemeiată și bazată doar pe presupuneri, ceea ce se confirmă și în declarațiile martorilor/părți vătămate, care au fost interogați în cadrul cercetării judecătorești.

De asemenea, s-a menționat că la baza sentinței de condamnare au fost puse copii ale unor facturi de circulație internă, care nu au fost cercetate în instanța de judecată, mai mult, indicându-se că instanța de judecată a emis sentința de condamnare în privința lui Sîrghi Al., în lipsa constatării, descrierii și probării acțiunilor concrete a ultimului, apreciind greșit probele, faptele și circumstanțele cauzei, existând neconcordanța probelor cu starea de fapt constatată de instanță.

Cu referire la prevederile art. 382 alin. (1) Cod de procedură penală, apelanții au mai menționat despre emiterea sentinței de condamnare în lipsa constatării motivului, cu încălcarea principiului contradictorialității în procesul penal, ca element fundamental al dreptului la un proces echitabil, sub aspectul ignorării totale a argumentelor invocate de partea apărării, iar în cumulul celor invocate consideră că sentința primei instanțe este pasibilă casării, iar inculpatul urmează a fi achitat.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2019 apelul declarat de avocatul Maliga L. în numele inculpatului a fost admis, din alte motive, cu casarea sentinței în latura penală și anume în partea calificării acțiunilor inculpatului în baza art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care Sîrghi Al. a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (1) Cod penal, și în baza acestei Legi i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani.

Celelalte dispoziții ale sentinței atacate au fost menținute.

5. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de apel a statuat asupra temeiniciei concluziei instanței de fond, care pe deplin a stabilit starea de fapt a acțiunilor săvârșite de inculpatul Sîrghi Al., iar probele examinate, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, au fost apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, inclusiv în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, a fost demonstrat indubitabil că Sîrghi Al. a comis infracțiunea imputată în baza art. 191 Cod penal – *delapidare a averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, prin ce a comis daune considerabil, în sumă de 50822 lei*. Conform hotărârii de Guvern nr. 968 din 18.10.2010 (în vigoare din 22.10.2010) și nr. 868 din 22.11.2011 (în vigoare din 25.11.2011), quantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anii 2011, respectiv 2012, constituia - 3300 lei, și respectiv - 3550 lei, astfel că pentru a fi considerate proporții mari valoarea pagubei pricinuite urmează să depășească suma de 66000 lei, iar

în speță dauna pricinuită este de 50822 lei.

Reieșind din dispoziția alin. (1) al art. 191 Cod penal, care, la fel, stabilește că prin acțiunile de delapidare se produc daune considerabil și nu cauzarea de daune în proporții considerabile, așa cum rezultă din dispoziția alin. (2) lit. c) al aceleiași norme, circumstanțe ce denotă că urmează a fi dată o nouă încadrare juridică acțiunilor făptuitorului Sîrghi Al., motiv pentru care instanța de apel a decis asupra admiterii cererii de apel, cu casarea sentinței în partea calificării acțiunilor inculpatului în baza art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal și pronunțarea unei noi hotărâri.

Cu privire la solicitarea părții apărării despre achitarea inculpatului, instanța de apel a menționat că din doctrina dreptului penal rezultă că în cazul faptelor incriminate la art. 191 Cod penal, situația-premisă de încredințare în condiții de legalitate a bunurilor, care constituie obiectul material al infracțiunii, către făptuitor formează particularitatea determinantă a acestora. Această particularitate presupune că subiectul special al infracțiunii poate trece în folosul său doar bunurile care i-au fost date în grijă, în expectativa că acel subiect este demn de încredere. La fel, se relevă că săvârșind asemenea infracțiuni, făptuitorii nu-și încalcă doar obligația de a nu aduce nici-o atingere patrimoniului altuia, dar și obligația specială pe care o au în această privință tocmai datorită posturii lor de administrator al aceluiași patrimoniu.

Obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute la art. 191 Cod penal are un caracter multiplu: *obiectul juridic principal* îl formează relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile; *obiectul juridic secundar* îl constituie relațiile sociale cu privire la executarea corectă a atribuțiilor de administrare în privința bunurilor încredințate. *Obiectul material* al infracțiunii specificate la art. 191 Cod penal îl reprezintă bunurile care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții: 1) *au o existență materială, sunt create prin munca omului, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru făptuitor*; 2) *sunt încredințate de către o altă persoană în administrarea făptuitorului*.

Încredințarea bunurilor în administrarea făptuitorului este un act cu semnificație juridică de manifestare a voinței persoanei, care răspunde următoarelor trei condiții: 1) creează în sarcina făptuitorului dreptul de a deține bunurile respective, precum și atribuția de a le administra; 2) făptuitorului îi revine răspunderea pentru respectarea regimului de utilizare a bunurilor încredințate, precum și pentru asigurarea integrității lor; 3) nu se face în scopul de a transmite dreptul de proprietate asupra bunurilor către cel care le dobândește.

Totodată, referindu-ne la *latura obiectivă* a infracțiunii, instanța a consemnat că aceasta are următoarea structură: 1) *fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea de însușire ilegală, adică de sustragere*; 2) *urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv a cărui mărime se situează între limitele de 25-2500 unități convenționale, și care nu are un caracter considerabil*; 3) *legătura de cauzalitate între fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile*. În cazul infracțiunii analizate, fapta prejudiciabilă constă în acțiunea de sustragere. În fond, mecanismul sustragerii este același, însă, un anumit specific este condiționat de particularitățile obiectului material al

infracțiunii prevăzute la alin. (1) art. 191 Cod penal: *făptuitorul săvârșește luarea bunurilor ce-i sunt străine, dar care, la moment, se află în detenția lui legitimă, el profitând de atribuția de a administra aceste bunuri.*

Latura subiectivă a infracțiunii se exprimă, în primul rând, în vinovăție sub formă de intenție directă. În afară de aceasta, la calificare este obligatorie stabilirea scopului special - a scopului de cupiditate.

Prin urmare, instanța a reținut ca fiind eronată concluzia primei instanțe, precum că inculpatul a comis *delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*, încadrându-i acțiunile în prevederilor art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, or cumulum de probe cercetate mai sus, și anume declarațiile martorilor indicați în coroborare cu documentele și procesele-verbale ale acțiunilor procesuale, demonstrează că prin acțiunile sale inculpatul Sîrghi Al. a comis *delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, care a produs daune considerabile.*

La caz, a fost demonstrat că inculpatului Sîrghi Al. i-au fost încredințate în administrare, în perioada 30 septembrie 2010 - noiembrie 2011, în calitate de director executiv al SRL "Băcanprod-Com", *rechizitele întreprinderii pentru organizarea și conducerea activității comerciale a acesteia.* În acest sens, instanța de apel a reținut declarațiile martorilor Moldovanu V., Chelici F., Soltan V., coroborate cu conținutul documentelor și proceselor-verbale ale acțiunilor procesuale.

Astfel, s-a constatat că circumstanțele relevate supra, și anume că Sîrghi Al. a furnizat ÎI „Moldovanu Carolina” fulgi de cereale în baza facturilor fără număr din 28.03.2011 în sumă de 16 400 lei, din 16.05.2011 în sumă de 4 800 lei, din 01.08.2011 în sumă de 6 500 lei, din 11.08.2011 în sumă de 3 705 lei, din 26.08.2011 în sumă de 1 140 lei, din 09.09.2011 în sumă de 3 363 lei, din 15.09.2011 în sumă de 1 518 lei, din 26.09.2011 în sumă de 2 139 lei, din 14.10.2011 în sumă de 2 070 lei, din 17.11.2011 în sumă de 2 484 lei, iar mijloacele financiare le-a însușit, iar în baza facturii fiscale nr. XXXXX din 09.03.2011 a procurat din numele SRL „Băcanprod-Com” de la SRL "Vladalina" produse alimentare și țigări în sumă de 6 703 lei, iar bunurile procurate le-a însușit, în total însușind mijloace financiare și bunuri materiale în sumă de 50 822 lei, ceea ce s-a confirmat prin *facturile și bonurile de plată ridicate conform procesului-verbal de ridicare din 24.03.2015 (f.d.53-55, vol. I), actele ridicate de la Ghergheleđji P., și anume 10 facturi (destinatar ÎI „Moldovanu Carolina”) și 1 factură (destinatar SRL "Vladalina”), (f.d.56-65,100, vol. I); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 30.03.2015, din care rezultă că, prin actele ridicate de la Ghergheleđji P., se constată furnizarea mărfii de către SRL „Băcanprod-Com” în adresa ÎI „Moldovanu Carolina”, precum și procurarea mărfurilor de la SRL "Vladalina" (f.d.110-111, vol.I); procesul-verbal de ridicare din 24.09.2015, prin care de la reprezentanții SRL „Vladalina” au fost ridicate factura fiscală cu nr. XXXXX din 09.03.2011 și actele ce reflectă tranzacțiile cu SRL „Băcanprod- Com” (f.d.52-58, vol. II).*

Mai mult ca atât, instanța a făcut trimitere la decizia Curții de Apel Chișinău din 18.02.2015, prin care s-au respins, ca neîntemeiate, apelurile declarate de SRL „Vetuga-Zemif” și Sîrghi Al., fiind menținută hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 13.05.2014 (f.d.40-43, vol. III). Potrivit acestei decizii, Sîrghi Al. a semnat cu ÎI „Moldovanu Carolina” un contract de vânzare-cumpărare a mărfurilor din numele SRL „Vetuga-Zemif”, inclusiv a semnat facturile fiscale seria FV nr. XXXXX si XXXXX din 27.01.2012, prin care ÎI „Moldovanu Carolina” a livrat către SRL „Vetuga-Zemif”, în total 23 tone de produse alimentare în sumă de 94450 lei, fiind aplicată ștampila SRL „Vetuga-Zemif”, fapt care confirmă recepționarea mărfii de către reprezentantul SRL „Vetuga-Zemif”, remarcând că în cazul dat aplicarea ștampilei SRL „Vetuga-Zemif” pe facturile fiscale eliberate, exclude necesitatea utilizării unei delegații.

Faptul nereflectării în evidența contabilă a achitărilor cash a mijloacelor financiare, se dovedește prin *actul de control fiscal nr.3-538576 din 16.10.2015*, care confirmă că bunurile furnizate ÎI „Moldovanu Carolina” de către Sîrghi Al., nu au fost reflectate în evidența contabilă (f.d.4-6 vol. II); *procesele-verbale de ridicare din 20.08.2015, 26.08.2015, 01.09.2015* prin care de la BC ”Mobiasbanca Groupe Societe Generale” SA, BC ”ProcreditBank” SA și BC ”MoldovaAgrondbank” SA au fost ridicate rulajele la conturile bancare ale SRL „Băcanprod-Com”(f.d.78,97,119, vol. II); *procesul-verbal de cercetare la fața locului din 05.10.2015*, prin care au fost supuse examinării facturile ridicate de la Ghergheledji P. în raport cu rulajele de pe conturile bancare ale SRL „Băcanprod-Com” și s-a constatat că careva rulaje ce s-ar referi la tranzacțiile dintre întreprinderea indicată supra și ÎI „Moldovanu Carolina” nu au fost constatate (f.d. 129-131, vol. II).

În această ordine de idei, se constată existența faptei prejudiciabile manifestată de inculpat prin acțiunea de însușire a mijloacelor bănești încredințate spre administrare în numele SRL „Băcanprod-Com” pentru furnizarea produselor alimentare, inclusiv se confirmă urmările prejudiciabile prin nereflectarea tranzacțiilor financiare în registrele contabile, încasând mijloace bănești în sumă de 50822 lei.

Astfel, instanța de apel a constatat că obiectul material al infracțiunii de delapidare a banilor de la SRL „Băcanprod-Com” încredințați în gestiunea inculpatului, a fost demonstrat prin pertinența, utilitatea și concludenții probelor din dosar, analizate prin concluziile de mai sus.

De asemenea, instanța de apel a reținut în acțiunile inculpatului și existența laturii subiective, manifestată prin vinovăție sub formă directă, or din declarațiile martorilor rezultă că inculpatul dorea să-și deschidă întreprinderea sa și investea bani în utilaj, materia primă obținând-o de la agenții economici cu care conlucra din numele SRL „Băcanprod-Com”, s-a constatat ferm scopul de cupiditate, care reprezintă scopul special în cazul infracțiunii din speță și stabilirea căruia este obligatorie la încadrarea juridică.

Subsecvent, instanța de apel, luând în considerare stabilirea datelor de identitate a inculpatului Sîrghi Al., a constatat în speță, în persoana acestuia și calitatea de subiect, or din materialele cauzei s-a stabilit că inculpatul activa în calitate de director executiv al SRL „Băcanprod-Com”, iar mijloacelor bănești și bunurile i-au fost încredințate spre

administrare, aceste circumstanțe fiind deja constatate prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18.02.2015.

Totodată, instanța de apel a menționat că, din actele cauzei se dovedește indubitabil și vinovăția inculpatului pentru comiterea infracțiunii de escrocherie în raport cu partea vătămată SRL „Vetuga Zemif”, căreia i-a cauzat o daună materială în proporții mari, în sumă totală de 96450 lei. În opinia instanței de apel nu există temeii pentru a da o nouă apreciere probelor, fiind solidară cu concluziile primei instanțe privind aprecierea probelor puse la baza sentinței de condamnare. Concluziile primei instanțe sunt motivate și argumentate din punct de vedere al temeiniciei și legalității, sub aspectul, că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor imputate este dovedită în cadrul procesului penal, astfel fapta acestuia, reținută prin sentință, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor imputate. La fel, s-a remarcat că față de lucrul judecat de prima instanță, se constată motivarea amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta reținută în sarcina inculpatului, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

De asemenea, instanța de apel a consemnat că prima instanță a luat în considerare caracterul și gradul pericolului social al crimei comise, personalitatea inculpatului, lipsa circumstanțelor atenuante, cât și lipsa celor agravante răspunderii prevăzute de legislația penală, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, concluzionând întemeiat asupra faptului că sentința de condamnare, în prezenta cauză penală, va avea un efect preventiv serios atât pentru inculpat, cât și pentru alte persoane predispuse la comiterea unor astfel de infracțiuni și va constitui o garanție și o asigurare că drepturile și libertățile consfințite în Constituția RM și alte legi sunt apărate, iar violarea lor este contracarată și pedepsită. La caz, nu au fost stabilite circumstanțe agravante, iar ca circumstanțe atenuante s-a reținut prezența a doi copii minori la întreținerea inculpatului.

Prin urmare, ținând cont de prevederile art.7, 61, 75-78 Cod penal, care stipulează expres că pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al faptelor comise, și anume că infracțiunile de delapidare a averii și escrocherie, comise de către inculpat, sunt săvârșite cu intenție și atentează la relațiile sociale cu caracter patrimonial, acțiuni ce prezintă o gravitate sporită și care dețin rezonanță în rândurile opiniei publice și determină reacții negative ale acesteia asupra faptului dat, Colegiul penal a conchis că inculpatul Sîrghi Al. urmează a fi condamnat pe art. 191 alin. (1) Cod penal cu aplicarea unei pedepse cu închisoare, în limitele sancțiunii prevăzute de norma penală la momentul comiterii infracțiunii de 2 ani.

6. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanțele de fond, avocatul Tampei T. acționând în numele inculpatului, contestă cu recurs ordinar hotărârile respective

solicitând casarea acestora și dispunerea achitării în privința inculpatului, sau, după caz, remiterea cauzei la rejudecare.

În esență, avocata menționează în cererea de recurs următoarele:

- pe episodul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal a fost intentată cauza penală greșit la plângerea lui SRL „Ventuga Zemif” și greșit aceasta a fost recunoscută parte vătămată și parte civilă, deoarece nu a avut de suferit nici un prejudiciu.

Conform ordonanței de pornire a urmăririi penale din 07 septembrie 2015, organul de urmărire penală examinând în temeiul art. 262-263 CPP, materialele cauzei nr. 20150201874, pornite la 17.08.2015 a constatat că : „la 17 august 2015 în R-l al IP Rîșcani al DP mun. Chișinău a fost înregistrată plângerea cet. Ghelici A., pe faptul că cet. Sîrghi Al. **activând neoficial în calitate de șef de producere** al SRL „Ventuga Zemif”, la data de 27.01.2012 a semnat și a aplicat pe factura fiscală cu seria nr. XXXXX și factura fiscală cu seria nr. XXXXX ștampila companiei SRL „Ventuga Zemif”, **în baza cărora a obținut de la ÎI „Moldovanu Carolina”, trei tone de crupe de arpacaș în sumă de 14 450 lei și douăzeci de tone de orz în sumă de 80 000 lei, marfa care de către Sîrghi Al. nu a fost livrată către SRL „Ventuga Zemif”, dar a fost însușită de ultimul, astfel părții i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 96 450 lei. Luând în considerare cele expuse și reieșind din faptul că din cuprinsul actului de sesizare și materialelor acumulate, rezultă o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune prevăzută de art.190 alin. (4) Cod penal, escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții mari și conducându-se de prevederile art. 57 alin.(a) pct. 1), art.225, 262, 274 alin.(1)CPP a DISPUS a porni urmărirea penală conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4)CP **pe faptul însușirii mărfii ce aparține SRL „Ventuga Zemif”**; a atribui prezentei cauze numărul statistic de ordine 2015021955.**

Chiar din ordonanța de pornire a urmăririi penale organul de urmărire constată că Sîrghi Al. nefiind angajat oficial la SRL „Ventuga Zemif” a obținut de la SRL „Moldovanu Carolina” 3 tone de crupe de arpacaș în sumă de 14 450 lei și 20 tone de orz în sumă de 80 000 lei, pentru care nu a achitat nimeni nimic și pe care nu le-a livrat la SRL „Ventuga Zemif”.

Conform prevederilor art. 59 Cod de procedură penală, partea vătămată este considerată persoana fizică sau juridică căreia i s-a cauzat prin infracțiune un prejudiciu moral, fizic sau material, recunoscută în această calitate, conform legii, cu acordul victimei. Recunoașterea ca parte vătămată se efectuează prin ordonanța organului de urmărire penală, imediat după stabilirea temeiurilor de atribuire a unei asemenea calități procesuale.

Prin urmare, calitatea de parte vătămată în prezenta cauză penală trebuia să o aibă SRL „Moldovanu Carolina”, care declară că bani nu a primit pentru produsele livrate lui Sîrghi Al. La fel, a fost calculat eronat 14 450 lei și 80 000 precum că ar face în sumă prejudiciul de 96 450 lei, deoarece 80 000 lei și 14 450 lei adunați fac împreună 94 450 lei. Această eroare nu a fost luată în calcul nici de prima instanță care a admis acțiunea

civilă și a dispus încasarea prejudiciului material în sumă de 96 450 lei și nici de instanța de apel.

Mai mult, despre faptul dacă într-adevăr SRL „Moldovanu Carolina” a avut 3 tone de crupe de arpacaș în sumă de 14450 lei și 20 tone de orz în sumă de 80 000 lei nu există careva probe administrate la materialele dosarului, de aceea inculpatul a adresat de mai multe ori cerere către Inspectoratul Fiscal de Stat să confirme că această întreprindere a procurat și avea în depozit 3 tone de crupe de arpacaș în sumă de 14 450 lei și 20 tone de orz în sumă de 80 000 lei, dar inculpatul nu a primit un răspuns din considerentul că sunt date confidențiale.

La moment, Sîrghi Al. a depus mai multe plângeri la Procuratura Generală care urmează să examineze, sub aspectul falsificării facturilor fiscale, precum și a așa-zisului ordin de angajare.

Conform declarațiilor pe care le-a dat martorul Cheliei F.: *„după un timp am primit reclamație de ÎI „Carolina Moldovanu” cu mențiunea de a restitui datoria în jur de 100000 precum că firma noastră „Ventuga Zemif” a primit de la ei 20 tone de crupe de orz. În această scrisoare era anexat copia contractului care chipurile noi l-am încheiat cu dlor și factura. În contract eu am văzul familia lui Sîrghi și acest contract a fost autentificat nu cu ștampila SRL, dar cu ștampila pentru facturi și în factură tot am depistat semnătura lui că a primit de la ÎI „Carolina Moldovanu” aceste 20 tone în sumă de 96 000 mai mult ca atât în factură a fost indicat automobilul masa de ridicare a greutății de 400 kg.”*

Conform înscrisului din 04.03.2013 (în copie neautentificată), eliberat de contabilă SRL „Ventuga Zemif”, factura fiscală nr. FV-XXXXX din 27.01.2012, pentru procurarea 22 000 kg crupe de arpacaș și FV-XXXXX din 27.01.2012, pentru procurarea 1000 kg arpacaș cu suma de 4850 lei, nu există în contabilitate, deoarece între aceste întreprinderi nu este încheiat vreun contract și nu au careva relații. Mai multe înscrisurile contabile, precum și facturile nr. FV-XXXXX din 27.01.2012 și FV-XXXXX din 27.01.2012, sunt în copii neautentificate.

Conform deciziei instanței de apel din 18.02.2015, reprezentantul „Ventuga Zemif” SRL a declarat că contractul de vânzare-cumpărare din 27.01.2012 este unul fictiv, deoarece nu a fost cumpărat nimic, acest contract a fost semnat de Sîrghi Al. pentru a garanta o altă datorie personală pe care o avea el cu ÎI „Moldovanu Carolina”. Obiectul material al infracțiunilor săvârșite prin sustragere îl constituie bunurile care au o existență materială, care sunt create prin munca omului și care dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru făptuitor.

Respectiv, recurenta consideră că acuzarea adusă inculpatului în temeiul art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal și condamnarea ulterioară a acestuia în temeiul art. 191 alin. (1) Cod penal este ilegală, deoarece lui Sîrghi Al. nu i-au fost încredințate careva bunuri pentru administrare și nu a fost încheiat un contract de răspundere materială, tot așa cum nici nu a fost angajat.

Având în vedere faptul că obiectul juridic principal al infracțiunii de delapidare îl formează relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile și, ținând seama

de prevederile de la art. 304 din Codul civil, putem susține că victima delapidării averii străine este posesorul mijlocit, acesta încredințând bunurile sale în administrarea făptuitorului care are rolul de posesor nemijlocit. Contractele în baza cărora bunurile aparținând unei persoane pot fi încredințate altei persoane sunt contracte de: gaj (cu deposedare); arendă; locațiune; comodat; antrepriză; transport de bunuri; expediție; depozit; mandat; depozit bancar; administrare fiduciară etc.

În sensul art. 191 Cod penal prin „administrator” se înțelege persoana care: 1) fără a avea contact direct cu bunurile aparținând altei persoane, are dreptul de a da dispoziții cu privire la primirea, păstrarea sau eliberarea de bunuri (*această ipoteză este valabilă în cazul modalității agravate de la lit. d) din alin. (2) al art. 191 Cod penal*); 2) vine în contact direct cu bunurile altei persoane, datorită atribuțiilor sale legate de primirea, păstrarea sau eliberarea bunurilor. Dacă sustragerea este comisă de persoane cărora nu li s-au încredințat bunurile, dar care au avut acces la bunurile pe care le-au sustras, în legătură cu munca prestată de ele (hamali, paznici etc.), cele comise urmează a fi calificate ca furt.

În drept, recurenta își întemeiază cererea pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu dispoziția art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de partea apărării, menționând că acesta urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii contestate, ca fiind legală și întemeiată.

8. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul Penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, preponderent din alte considerente decât cele avansate de recurentă.

Pornind de la aceea că obiectul cenzurii instanței de recurs este limitat la analiza chestiunilor de drept, respectiv rațiunea și finalitatea exercitării acestei căi de atac, se rezumă la înlăturarea erorilor de drept admise de instanța ierarhic inferioară, la etapa precedentă de judecare a cauzei, regulă stipulată și în art. 434 Cod de procedură penală.

În concordanță cu dispoziția art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel, cuprind următoarele aspecte: dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală. În ceea ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea se referă la: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, *dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.*

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile nominalizate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu corectarea erorii fie prin dispunerea rejudecării cauzei, fie prin rejudecarea acesteia la etapa examinării recursului, dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului.

Soluția instanței de recurs adoptată pe marginea acestei cauze, *în drept*, se întemeiază pe dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit căreia, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea parțială a hotărârii atacate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în partea stabilirii pedepsei, în cazul în care esența erorii judiciare admise poate fi înlăturată de către instanța de recurs la această etapă a procedurii, fără a agrava situația inculpatului.

Rezultând din conținutul cererii de recurs, se constată că apărătorul Tampei T., care acționează în interesele inculpatului, invocând temeiurile de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, pledează pentru desființarea totală a sentinței și a deciziei instanței de apel, cu adoptarea unei hotărâri de achitare în privința lui Sîrghi Al., din motiv că vinovăția acestuia pe cele două capete de acuzare nu a fost dovedită de procuror prin probe pertinente și în afara oricărui dubiu rezonabil.

De facto, recurența semnalează în cererea de recurs că între inculpat și partea vătămată nu a fost încheiat un contract de răspundere materială pe episodul incriminat în baza art. 191 alin. (1) Cod penal, după care se invocă faptul că pe episodul în baza art. 190 Cod penal greșit a fost identificată partea vătămată, și la baza soluției de condamnare instanțele de fond au pus probe false.

Cu toate că alegațiile enumerate, *per se* sunt catalogate de Colegiu ca inadmisibile, totuși cererea de recurs a părții apărării urmează a fi admisă, din alte considerente, pentru a interveni în pedeapsa definitivă aplicată inculpatului Sîrghi Al. prin prisma art. 84 Cod penal, redozând-o.

Așadar, Colegiul Penal lărgit conchide asupra admiterii recursului ordinar declarat de avocata Tampei T. în numele inculpatului Sîrghi Al., casează parțial decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2019 și sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 12 februarie 2018, în partea stabilirii pedepsei inculpatului prin prisma art. 84 Cod penal, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, după cum urmează.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate în temeiul art. 190 alin. (4) și art. 191 alin. (1) Cod penal, lui Sîrghi Al. i se stabilește pedeapsa definitivă de 7 (șapte) ani 5 (cinci) luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități legate de gestionarea bunurilor pe un termen de 4 (patru) ani.

În temeiul art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, inclusiv a celor stabilite în baza sentinței Judecătoriei Orhei din 29.09.2016, modificată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04.05.2017 și a sentinței Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 19.12.2016, inculpatului Sîrghi Al. definitiv i se stabilește pedeapsa închisorii de 18 (optsprezece) ani 5 (cinci) luni, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități legate de gestionarea bunurilor pe un termen de 5 (cinci) ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

Celelalte dispoziții ale hotărârilor contestate se mențin.

Pentru a demonstra argumentativ justetea unei atare soluții, Colegiul se va referi prioritar la aspectele defectuoase în partea soluționării de către instanțele de fond a

chestiunii legate de individualizarea pedepsei, care a constituit temeiul nemijlocit al casării parțiale a deciziei instanței de apel și a sentinței, după care va releva considerentele ce au condiționat menținerea soluției instanțelor ierarhic inferioare în partea condamnării inculpatului pe cele două capete de acuzare.

8.1. Prin urmare, exceptând că baza factologică și încadrarea juridică a faptelor au fost corect reținute de instanțele de fond, actul judecătoresc al acestora prezintă deficiențe datorită procedurii de individualizare a pedepsei, eroare de drept ce urmează a fi remediată de instanța de recurs în prezenta procedură, fără ca prin aceasta să se agraveze situația inculpatului.

Or, la stabilirea pedepsei, de fiecare dată, instanțele urmează să se ghideze de prevederile exhaustive ale legii și de regulile de individualizare a pedepsei rezultate din acestea.

La caz, Colegiul Penal lărgit constată că, în primul rând, instanțele de fond au formulat greșit dispozitivele hotărârilor adoptate în partea stabilirii pedepsei în privința lui Sîrghi Al. prin art. 84 Cod penal, după care, instanța de apel, intervenind în operațiunea de calificare juridică a infracțiunii imputabile inculpatului prin actul de învinuire, și anume cea în temeiul art. 191 Cod penal, a conchis asupra reîncadrării faptei inculpatului de la alin. (2) la alin. (1) al normei menționate, fără a interveni și în pedeapsa stabilită acestuia, mai întâi în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, după care și în cea definitivă, aplicată prin prisma art. 84 alin. (4) Cod penal, prin aceasta agravându-i neîntemeiat situația inculpatului.

În contextul celor expuse, Colegiul Penal lărgit devine competent să cenzureze puterea discreționară a instanțelor ierarhic inferioare în privința modalității de individualizare a pedepsei penale aplicate inculpatului pentru comiterea infracțiunilor de escrocherie și delapidare.

Pentru a statua asupra acestei concluzii, instanța de recurs, pornește de la aceea că, rolul punitiv și de coerciție în privința infractorilor este exercitat de stat prin sistemul de pedepse reglementate de legea penală. Eficiența acestor pedepse se apreciază în dependență de gradul în care a fost atins scopul pedepsei și în funcție de impactul exercitat asupra infractorului, în particular, și a întregii societății, în general. Orice pedeapsă are drept obiectiv aplicarea unui tratament sancționator infractorului, pentru prevenirea săvârșirii unor noi infracțiuni, ceea ce presupune o individualizare adecvată a reacției sociale la faptele prejudiciabile prescrise de legea penală.

În linii generale, chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolelor incriminate inculpatului, la caz, fiind incidente art. 190 alin. (4) și art. 191 alin. (1) Cod penal, după cum a statuat instanța de apel. Totodată, categoria și termenul (limita) de pedeapsă ce urmează a fi stabilit inculpatului se apreciază în dependență de circumstanțele atenuante și agravante existente în dosar, prevăzute de art. 76 – 77 Cod penal, precum și efectele acestora prescrise în art. 78 Cod penal.

Potrivit legii, unica premisă pentru a aplica pedeapsa conform regulilor prevăzute în art. 84 Cod penal este stabilirea concursului de infracțiuni. Potrivit dispoziției expuse de legiuitor în art. 33 alin. (1) Cod penal, se consideră concurs de infracțiuni săvârșirea de către o persoană a două sau a mai multor infracțiuni, dacă persoana nu a fost condamnată definitiv pentru vreuna din ele și dacă nu a expirat termenul de prescripție de trageră la răspundere penală, cu excepția cazurilor când săvârșirea a două sau a mai multor infracțiuni este prevăzută în articolele Părții Speciale a Codului penal în calitate de circumstanță care agravează pedeapsa.

Regulile aplicării pedepsei pentru concurs de infracțiuni sunt conținute în dispozițiile art. 84 Cod penal, de acestea, în fapt, trebuie să se călăuzească instanța de judecată la aplicarea pedepsei inculpatului pentru săvârșirea a două sau a mai multor infracțiuni aflate în concurs. Procedura de aplicare a pedepsei inculpatului la condamnarea concomitentă a lui pentru două sau mai multe infracțiuni este reglementată în art. 84 alin. (1)-(3) și (5) Cod penal, conform cărora aplicarea pedepsei pentru concurs de infracțiuni parcurge două etape: *stabilirea pedepsei pentru fiecare infracțiune și stabilirea pedepsei definitive pentru concurs de infracțiuni.*

Totodată, este relevant de a se menționa că există deosebire semnificativă între prevederile conținute în art. 84 alin. (4) Cod penal și cele din art. 85 Cod penal. Diferența dintre normele menționate constă în aceea că, art. 84 alin. (4) Cod penal prevede aplicarea pedepsei inculpatului pentru două sau mai multe infracțiuni, după condamnarea lui pentru unele din ele, în atare situație procedeul juridic de individualizare a pedepsei parcurge patru etape: *1) stabilirea pedepsei pentru infracțiunea sau pentru fiecare din infracțiunile săvârșite înainte de pronunțarea sentinței în prima cauză; 2) stabilirea pedepsei definitive pentru infracțiunile aflate în concurs, săvârșite înainte de pronunțarea sentinței în prima cauză; 3) stabilirea pedepsei definitive pentru concurs de infracțiuni, ținând cont de pedeapsa stabilită prin prima sentință și de pedeapsa stabilită prin ultima sentință; 4) includerea în termenul pedepsei definitive pentru toate infracțiunile concurente a duratei pedepsei executate complet sau parțial în baza primei sentințe.* Fiecare din aceste etape au importanță pentru aplicarea pedepsei pentru concurs de infracțiuni în modalitatea reglementată în art. 84 alin. (4) Cod penal.

De aceea, instanța de judecată este obligată să indice concret fiecare etapă a calculului pedepsei efectuat în dispozitivul sentinței de condamnare (*pct. 36 al hotărârii Plenului CSJ nr. 5 din 19.06.2006 „Privind sentința judiciară”*).

Pedeapsa, în cazul unui cumul de sentințe, se aplică conform regulilor prevăzute în art. 85 din Codul penal. Instanțele de fond, soluționând chestiunea individualizării pedepsei și stabilirii quantumului definitiv al acesteia în privința inculpatului au statuat că speței îi sunt aplicabile regulile din art. 84 alin. (1) și (4) Cod penal, dar deviind de la acestea, greșit au formulat dispozitivul hotărârilor.

Drept urmare, revenind la circumstanțele concrete ale cauzei, Colegiul evidențiază că, prima instanță a conchis că Sîrghi Al., prin acțiunile sale ilegale a comis infracțiunile de escrocherie și de delapidare a averii străine, dispunând condamnarea acestuia, după cum urmează:

„- în baza art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal la **2 (doi) ani și 3 (trei) luni** închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita activități legate de gestionarea bunurilor pe un termen de **3 (trei) ani**;

- în baza art. 190 alin. (4) Cod penal la **7 (șapte) ani și 3 (trei) luni** închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita activități legate de gestionarea bunurilor pe un termen de **3 (trei) ani**.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate lui Sîrghi Al. i-a fost aplicată pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de **7 (șapte) ani și 8 (opt) luni**, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita activități legate de gestionarea bunurilor pe un termen de **4 (patru) ani**, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 84 alin. (4) Cod penal, la pedeapsa stabilită prin prezenta sentință, inculpatului i-a fost adăugată parțial pedeapsa neexecutată, aplicată prin sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 19.12.2016, sub formă de închisoare pe un termen de **7 ani** și prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04.05.2017 de **4 ani** închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții pe 1 an, definitiv fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de **18 (optsprezece) ani și 8 (opt) luni**, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a exercita activități legate de gestionarea bunurilor pe un termen de **5 (cinci) ani**, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.”

La fila nr. 10 din sentință sunt expuse regulile de care a făcut uz instanța pentru a ajunge la concluzia de mai sus, menționând în acest sens următoarele: „Având la dispoziție astfel de date, apreciind gradul de pericol al infracțiunii săvârșite, care se clasifică conform prevederilor art. 16 alin. (3) și (5) Cod penal - ca o infracțiune mai puțin gravă și deosebit de gravă, luând în considerație personalitatea inculpatului, de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, instanța de judecată consideră oportun de a-i aplica lui Sîrghi Al. o pedeapsă sub formă de închisoare sub minimul sancțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (4) și 191 alin. (2) Cod penal, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și cu aplicarea dispoziției art. 84 alin. (1) Cod penal.

Totodată, instanța va aplica prevederile art. 84 alin. (4) Cod penal, ținând cont de faptul că sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 19.12.2016, prin care a fost condamnat Sîrghi Al. în baza art. 191 alin. (5) Cod penal - 10 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis și respectiv prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04.05.2017 în baza art. 190 alin. (4) Cod penal - 7 ani și 2 luni închisoare cu privarea de a ocupa funcții pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, n-au fost executate integral /reținut la 24.06.2017/.”

După cum se învederează din textul sentinței, prima instanță deși a făcut mențiunea în descriptivul hotărârii că aplică regulile de stabilire a pedepsei definitive prin prisma art. 84 alin. (4) Cod penal, totuși în dispozitiv a menționat că: „În baza art. 84 alin. (4) Cod penal, la pedeapsa stabilită prin prezenta sentință, inculpatului i-a fost adăugată parțial pedeapsa neexecutată, aplicată prin sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 19.12.2016, sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani și prin decizia

Curții de Apel Chișinău din 04.05.2017 de 4 ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții pe 1 an, definitiv fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 18 (optsprezece) ani și 8 (opt) luni, cu privarea de dreptul a ocupa anumite funcții și de a exercita activități legate de gestionarea bunurilor pe un termen de 5 (cinci) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.”

O atare modalitate de descriere a regulii de aplicare a pedepsei definitive, prin cumulare, este specifică art. 85 din Codul penal și nicidecum celui din art. 84 alin. (4) Cod penal.

Alin. (4) din norma nominalizată supra prevede că stabilirea pedepsei pentru cumul de infracțiuni se face conform prevederilor alin. (1)–(3) din art. 84 Cod penal, acestea fiind aplicabile în cazul în care, după pronunțarea sentinței, se constată că persoana condamnată este vinovată și de comiterea unei alte infracțiuni săvârșite înainte de pronunțarea sentinței în prima cauză. În acest caz, în termenul pedepsei se include durata pedepsei executate, complet sau parțial, în baza primei sentințe.

Aplicând, la caz, *mutatis mutandis* regulile de mai sus, dispozitivul sentinței, în această parte urma a fi formulat după cum urmează: „În temeiul art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, inclusiv a celor stabilite în baza sentinței Judecătoriei Orhei din 29.09.2016, modificată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04.05.2017 și a sentinței Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 19.12.2016, inculpatului Sîrghi Al. definitiv i se stabilește pedeapsa închisorii de 18 (optsprezece) ani 8 (opt) luni, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități legate de gestionarea bunurilor pe un termen de 5 (cinci) ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.”

În continuare, nici instanța de apel, verificând legalitatea sentinței la sesizarea apărătorului inculpatului, nu a constatat eroarea admisă de prima instanță, mai mult a menținut calculul pedepsei definitive stabilite inculpatului deși a intervenit în circumstanțele de fapt ale cauzei și a recalificat acțiunile inculpatului de la un aliniat cu circumstanțe agravante, la aliniatul (1) al normei de incriminare. Prin aceasta, *de iure* atenuându-i pedeapsa inculpatului, iar *de facto* menținând-o în volum deplin, după cum aceasta a fost stabilită de prima instanță.

Astfel, după cum a fost menționat supra, pentru justa efectuare a operațiunii de individualizarea a pedepsei aplicate inculpatului, este imperios de a ține seama de textul legii aplicabil speței.

Instanța de apel, potrivit dispozitivului deciziei adoptate, a decis de a admite cererea de apel, din alte motive, cu casarea sentinței în latura penală și anume în partea calificării acțiunilor inculpatului în baza art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care Sîrghi Al. a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (1) Cod penal, și în baza acestei Legi i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani. Celelalte dispoziții ale sentinței fiind menținute *ad integrum*.

În acest punct de analiză urmează de reiterat faptul că, anterior, Sîrghi Al., prin sentință, pe acest capăt de acuzare, dar pe aliniatul (2), a fost condamnat de prima

instanță la 2 (doi) ani și 3 (luni) închisoare, după care, în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal la 7 (șapte) ani și 8 (opt) luni, iar în baza art. 84 alin. (4) Cod penal la 18 (optsprezece) ani și 8 (opt) luni.

Respectiv, în consecutivitate cu cele expuse, odată ce instanța de apel a intervenit cu modificări în sentință, modificări care în consecință au dus la redozarea pedepsei pe un capăt de acuzare, s-ar fi impus și intervenția instanței la stabilirea pedepsei inculpatului pentru cumul de infracțiuni, aplicate acestuia prin prisma art. 84 alin. (1) și (4) Cod penal. Procedeu pe care instanța de apel l-a desconsiderat, agravându-i astfel situația inculpatului.

Pentru motivele expuse supra, Colegiul Penal lărgit a ajuns la concluzia de a interveni parțial în decizia instanței de apel și în sentință, micșorând pedeapsa definitivă aplicată inculpatului Sîrghi Al. cu trei luni, termen cu care instanța de apel i-a redozat ultimului pedeapsa, condamnându-l în baza art. 191 alin. (1) Cod penal.

Având în vedere cele expuse, Colegiul accentuează că reeducarea inculpatului în spiritul respectării valorilor apărute de legea penală nu este posibilă decât prin menținerea pedepsei cu închisoarea, atât sub aspectul cuantumului cât și al modalității de executare a acesteia.

8.2. Din alt punct de vedere, se remarcă faptul că, procedând la această formă de individualizare a pedepsei Colegiul a respins implicit cererea apărătorului de achitare a inculpatului, precum că vinovăția acestuia nu a fost dovedită, raliindu-se în această parte la considerentele expuse de instanța de apel și la analiza probatoriului din dosar făcută în vederea demonstrării vinovăției lui Sîrghi Al. pe ambele capete de acuzare.

Mai mult, instanța de recurs constată că, în cererea de apel, partea apărării (deși exercitată de alt avocat) a pledat la fel pentru achitarea inculpatului, iar instanța de apel corect a respins toate alegațiile invocate în acest sens, menționând că vinovăția lui Sîrghi Al. a fost dovedită indubitabil prin sistema de probe acumulate la dosar și cercetate în cadrul ședințelor de judecată.

O altă remarcă, pe care Colegiul nu o poate trece cu vederea, se referă la faptul că apărătorul, în cererea de recurs, în premieră, invocă critici nediscutate până acum la celelalte etape de judecare a cauzei, ceea ce raportându-se la art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, este inadmisibil. Una din regulile de bază de care se ghidează instanța de recurs la preluarea spre examinare a cerințelor recurenților, este discutarea acestora la etapele anterioare de examinare a cauzei.

Or, temeiurile menționate la alin. (1) din art. 427 Cod de procedură penală pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel, în speță, nici prima condiție, nici cea de a doua nu este incidentă. Din actele cauzei se constată că la etapa precedentă de judecare a cauzei chestiuni de genul că: *între inculpat și partea vătămată nu a fost încheiat un contract de răspundere materială pe episodul incriminat în baza art. 191 alin. (1) Cod penal, pe episodul în baza art. 190 Cod penal greșit a fost identificată partea vătămată și la baza soluției de condamnare instanțele de fond au pus probe false*, nu au fost disputate.

Subsecvent, Colegiul mai evidențiază că cele expuse în cererea de recurs de apărător în mare parte țin de etapa urmăririi penale, iar în acord cu cele stipulate în art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, încălcarea oricărei alte prevederi legale decât cele prevăzute în alin. (2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii – când partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale – când partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată – când partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.

Precondițiile formulate în dispoziția normei citate, pentru constatarea nulității actelor procesuale, nu sunt pertinente pentru cauza dată, acestea urmând a fi puse în discuție la etapele anterioare de judecare a cauzei de către inculpat sau apărătorul acestuia.

Colegiul evidențiază o dată în plus că instanța de apel a acordat o atenție sporită materialelor acestei cauze, înlăturând justificat și prin argumente temeinice alegațiile inculpatului și a apărătorului acestuia privitor la nevinovăția lui Sîrghi Al.

Adițional, instanța de recurs notează că motivarea pe care instanța de apel a formulat-o și a pus-o la baza concluziei despre vinovăția inculpatului pe ambele capete de acuzare o acceptă și pentru a evita repetări inutile o însușește, fapt ce vine în corespundere și cu jurisprudența CtEDO, care a indicat de nenumărate ori că art. 6 §1 din Convenție deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument în parte, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale, fapt ce determină inutilitatea expunerii lor repetate în prezenta decizie.

Drept urmare, Colegiul Penal lărgit menține soluția instanțelor ierarhic inferioare în partea condamnării lui Sîrghi Al. în baza art. 190 alin. (4) și art. 191 alin. (1) Cod penal și a soluționării chestiunilor corelative, intervenind doar în operațiunea de individualizare a pedepsei, cu modificările de rigoare descrise în pct. 8.1. din prezenta decizie.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursul ordinar declarat de avocata Tampei Tatiana în numele inculpatului Sîrghi Alexandru XXXXX, casează parțial decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2019 și sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 12 februarie 2018, în partea stabilirii pedepsei inculpatului prin prisma art. 84 Cod penal, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, după cum urmează:

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate în temeiul art. 190 alin. (4) și art. 191 alin. (1) Cod penal, lui Sîrghi Alexandru XXXXX i se stabilește pedeapsa definitivă de 7 (șapte) ani 5 (cinci) luni

închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități legate de gestionarea bunurilor pe un termen de 4 (patru) ani.

În temeiul art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, inclusiv a celor stabilite în baza sentinței Judecătorei Orhei din 29.09.2016, modificată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04.05.2017 și a sentinței Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 19.12.2016, inculpatului Sîrghi Alexandru XXXXX definitiv i se stabilește pedeapsa închisorii de 18 (optsprezece) ani 5 (cinci) luni, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități legate de gestionarea bunurilor pe un termen de 5 (cinci) ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

Celelalte dispoziții ale hotărârilor se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 28 februarie 2020.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion

Judecător

Craiu Nicolae

Judecător

Mardari Dumitru